

Vài mẫu chuyện vui buồn Trường Công Chánh

Nguyễn Đức Thịnh

Cái Duyên Công Chánh

Vừa chân ướt chân ráo từ Pháp về tháng 10 năm 1971, tôi vội đến trình diện anh Nguyễn Ngọc Thịnh, lúc đó là Giám Đốc Trung Tâm (GĐTT), kiêm GĐ Trường Công Chánh (CC).

Vì biết tôi tốt nghiệp Trường Công Nghệ Lyon (Ecole Centrale De Lyon) và trình luận án Tiến Sĩ Kỹ Sư về Cơ Học Chất Lưu tại Đại Học Lyon, anh cử tôi xuống làm việc với Trường Công Nghệ (CN), do anh Trần Kiên Cảnh làm GĐ.

Khi tôi vào Trường CN, thì anh Cảnh đang chủ tọa buổi họp Hội Đồng Giáo Sư, chuẩn bị cho niên học mới. Có lẽ vì GS nào phụ trách môn gì đã được sắp xếp xong, nên anh Cảnh để tôi phụ trách các Đề Án Tốt Nghiệp. Tôi hăng hái nhận lời tuy trong thâm tâm có hơi lo ngại vì thật ra tôi không có kinh nghiệm nhiều về Đề Án Tốt Nghiệp trừ một vài đề án đã làm tại trường Centrale.

Buổi họp sắp kết thúc thì Ông Ngà, tùy phái của TT và CC đi vào nói gì với anh Cảnh rồi ra nói nhỏ với tôi là Ông GĐTT muốn gặp.

Anh Ngọc Thịnh cho biết anh đổi ý và quyết định rút tôi khỏi trường CN và cử tôi làm việc ở trường CC, phụ trách thay anh hai lớp Cơ Học Chất Lưu ban Kỹ Sư và Cán Sự đồng thời thay anh dạy môn này ở Viện Đại Học Khoa Học Saigon. Thật là:

*Thân em như tấm lụa đào
Phát phơ giữa chợ biết vào tay ai*

Vào ngay tay Anh Công Chánh

Cái Duyên Công Chánh của tôi bắt đầu từ ngày đó và đậm đà suốt 40 năm hành nghề KS của tôi, trừ một thời gian ngắn bị gián đoạn.

Tôi giảng dạy tại trường CC cho đến khi vượt biên năm 1979

Trong 7 năm đầu khi tới định cư tại Mỹ, tôi không hành nghề ngành CC. Có lẽ vì Anh Công Chánh của tôi chưa vượt biên.

Năm 1986 tôi vào làm việc cho City & County of San Francisco, Dept. of Public Works, Mechanical Section. Nhưng tôi lại được trao cho trách nhiệm bảo quản và phát triển hệ thống cứu hoả của SF Fire Department (FD), bao gồm network ống nước đặt dưới đất, 2 trạm bơm, bồn dự trữ nước, tàu phun nước vv.. SF có một hệ thống cứu hoả thuộc FD độc lập với hệ thống cấp thủy của Water Department. Trách nhiệm này nhiều nơi giao cho KSCC. Anh Công Chánh đã tìm thấy tôi và Cái Duyên Công Chánh của tôi tiếp tục mặn nồng.

Năm 1996 City Distribution Division (CDD, cấp thủy) thuộc SF Water Department thay Charter để tôi, một kỹ sư CN, có thể chính thức đảm nhiệm chức vụ Head of Engineering mà từ trước đến nay chỉ dành cho KSCC. Người KSCC tiền nhiệm trở lại City Hall làm County Surveyor.

Tại CDD, dưới quyền tôi toàn là kỹ sư (7) và họa viên (5) CC, trừ một KSCN trách nhiệm về Mẫu Toán (Mathematical Model) của hệ thống phân phối nước của SF.

Sau đó City lại đặt tôi trách nhiệm luôn chừng 10 Inspectors kiểm soát việc nhà thầu thay các đường ống nước và các công trình khác của CDD dưới đường phố SF. 8 trong số 10 người này là KSCC.

Anh Công Chánh và tôi cùng về hưu 6/2010.

Quy ra, Quy vào

Tiếng Bắc, chữ Quy có nghĩa là gán ghép tỉ như “Quy vào thành phần địa chủ” chẳng hạn. Nếu một người nào đó thật ra không phải địa chủ mà Đội Cải Cách muốn kết tội là địa chủ thì kiếm một lý do cón con nào đó rồi “quy ra” người đó là địa chủ để kết tội theo diện địa chủ. Thành ra chữ “Quy” hàm ý xấu, sai trái.

Trong Thủy Đông Học, ký hiệu lưu lượng nước thường được dùng bằng chữ Q (đọc là Quy). Thành ra tôi giảng “Quy ra” máy bơm và “Quy vào” máy bơm phải bằng nhau.

$$Q_{ra} = Q_{vào}$$

Sau đó giảng về hiệu suất (efficiency) của máy bơm. Vì hiệu suất máy bơm rất kém chỉ khoảng 60% thành ra tôi dùng ngay câu thơ của Xuân Diệu (dịch từ thơ Felix Arvers):

“Cho rất nhiều, song chẳng nhận bao nhiêu”

Cả lớp vỗ tay.

Hôm sau anh GĐCC gọi tôi lên hạch sách tại sao dùng những từ chống chế độ.

Liên hoan không có chó

(xin nói rõ là đúng là “con chó” chứ không phải in nhảm)

Hôm đó ban GĐ tất nhiên là có sự đồng tình của bí thư định tổ chức một buổi liên hoan tại Trường. Nhân có anh GS trẻ nói là anh ấy có quen một gia đình ở Lái Thiêu có một con “mực” rất “ngon”. Mà thịt cây lại rất được người miền Bắc ưa chuộng nên anh được trao nhiệm vụ liên lạc với chủ chó để hôm sau đem chó về liên hoan.

Hôm sau anh ra đi khá sớm, trong khi ở Trường lo chuẩn bị dao kéo. Chó sẽ được “hy sinh” tại phòng thí nghiệm Thủy Lợi (tài trợ bởi UNESCO trước 75. Heo cũng đã được chọc tiết tại phòng này ít nhất một lần sau 1975).

Mọi người rất “khẩn trương” chờ anh GS trẻ đem chó về. Chờ mãi đến khi trời chạng vạng tối thì mới thấy anh ấy về, tay không.

Anh ta “báo cáo” là hôm qua đã ngã giá xong xuôi. Hôm nay đến lấy chó thì con chó chạy đâu mất kiếm hoài không ra, thành ra anh ấy phải về không. Thì ra con chó quá khôn, đánh hơi được sự nguy hiểm đến tánh mạng nên trốn biệt.

Mời Anh Xem Đá Banh

Sau 1975 các nhân viên chỉ huy TT đều do ngoài Bắc cử vào tuy các GS cũ vẫn được tiếp tục giảng dạy. Ngoài chức Hiệu Trưởng còn có chức Bí Thư (người của Đảng và có thực quyền).

Tôi thấy phân đông GS ngoài Bắc đều không hò hời với chế độ CS, bất mãn vì biết thân phận mình không bằng (xin lỗi) “*cục phân*” (câu nói bất hủ của Mao Trạch Đông mà CSVN sao y bản chính). Có một anh GS tập kết, còn độc thân, ở luôn trong Trường. Tối đến đem đàn guitar ra nghêu ngao hát với một nhóm sinh viên.

Ban giám hiệu cử tôi lo về giáo trình và sắp xếp thời khoá biểu cho CC.

Một hôm tôi được kêu lên gặp anh GĐTT. Sau một hồi quanh co, anh nói:

“Tôi có hai vé trận đá banh giao hữu quốc tế VN đấu với Bun-ga-ri tại sân vận động Thống Nhất để anh dùng”

Lúc đó vé không bán cho công chúng và mỗi cơ quan được chia cho một số vé để phân phối cho nhân viên như một đặc ân.

Tôi không muốn một đặc ân nào cả nên từ chối:

“Các anh chịu gian khổ nhiều rồi và xứng đáng hơn tôi”.

Gặp Mặt Cuối Cùng với GS Lê Văn Danh

GS Danh là giáo sư cơ hữu của Trường CC. Anh rất vui vẻ, luôn tươi cười và được rất nhiều người có cảm tình, trong đó có tôi. Ngoài chuyện ở Trường, anh còn làm việc và hoạt động kỹ thuật và ngoài kỹ thuật nữa.

Ngày 2 tháng 5 là ngày đầu tiên chúng tôi trở lại nhiệm sở sau khi CS chiếm Saigon. Mừng cho những ai vắng mặt. Những người lỡ chuyến tàu chót (tàu bay hay tàu thủy) 30 tháng 4 có mặt ngo

ngác nhìn nhau, lo cho một tương lai mù mịt dưới chế độ mới vì

“*Kiến trong miệng chén có bò đi đâu*”
(Kim vân Kiều)

Có nhiều người không di tản và nghĩ rằng đất nước có hoà bình sẽ mở ra một kỷ nguyên mới mà mọi người sẽ chung sức để xây dựng lại đất nước bị tàn phá vì chiến tranh hơn 20 năm qua.

Ai có ngờ “*người thắng cuộc, đỉnh cao trí tuệ*” tàn ác với sĩ quan, viên chức VNCH; triệt hạ “*người thua cuộc*”; lập ra một chế độ độc tài đảng trị (vô pháp trị, không tam quyền) gây tham nhũng lan tràn; thực thi chính sách kinh tế XHCN phá sản cả nước. Hậu quả đã làm dấy lên phong trào vượt biên có một không hai trong lịch sử. Đến nỗi “*cây cột đèn có chân cũng ra đi*”.

Một số những người có mặt hôm đó trong nhiều năm sau đã vượt biên. Những người may mắn về được bến tự do, còn những người không may mắn thì:

*Tiền hoa đi chẳng thấy hoa về
Hoa ơi hoa rụng về đâu?*
(Thơ trong mơ NT)

Hôm 2/5, anh Danh lái chiếc xe Toyota Corona (tiền thân của Corolla), mà anh vẫn dùng, đến Trường làm anh em lé mắt. Nhưng chỉ ít lâu sau anh không còn (được) dùng xe “con” nữa. Anh hay có mặt tại Trường hơn. Chúng tôi có nhiều dịp nói chuyện tâm tình. Anh kể là anh chị mới có cháu nhỏ và anh thiếu ngủ vì cháu không khoẻ lại chưa ngủ qua đêm.

Một trưa hôm đó, tôi không nhớ là 1977 hay 78, tôi đang đứng một mình ở

hành lang phía sau Trường thì anh đi lại gần. Anh có vẻ đăm chiêu hơn mọi khi. Chỉ có hai người và chúng tôi nhìn ra sân sau vắng vẻ. Chúng tôi đứng gần nhau nhưng không nói gì nhiều. Đôi khi anh như muốn nói gì nhưng lại thôi. Rồi lại ngập ngừng rồi lại giữ im lặng. Một lát sau chúng tôi từ giã. Tôi nghĩ anh có điều gì muốn thổ lộ với tôi.

Hôm sau có tin anh cùng một vài nhân viên giảng huấn trẻ đã vượt biên. Sau đó không có tin tức gì.

Năm Mới lì xì

Lục Lộ Ngâm Khúc

*Cùng trông lại mà cùng chẳng thấy
Thấy lao xao những nước cùng xe
Thương hai con mắt cay xè
Bia chàng, con thiếp ai về trước ai?*

*Chàng tuổi trẻ vốn dòng Đoàn đội
Xếp trống kèn theo hội “lãng xãng”
Số chàng không giáng thì thăng
Qua kỳ Đại nghị mà thành Thượng thư.*

*Chí làm trai sá gì xe ngựa
Gieo Thái sơn nhẹ tựa hồng mao
Thượng phương bảo kiếm đã trao
Nhậm chức chàng “nổ” ào ào gió thu*

*Bằng tiến sỹ gió ù ù thổi
Mặt thượng thư trắng rồi rồi soi
Thượng thư – Tiến sỹ mấy người
Nào ai đáng mặt, nào ai đáng tầm?*

*Ngồi dưới cầu tàu “ngâm” mấy chiếc
Người trên đường ngày chết mấy trăm
Tức thì “chém gió” phăm phăm:
“Chặn ngay tai nạn, sang năm giảm
liền!”*

Vô Danh – Nguồn Internet